

คนที่อยู่ที่ไหน

เรามักกล่าวกันว่า "จงละการกระทำชั่ว และเพียรกระทำแต่ความดี" แต่การมุ่งพัฒนาคนดีเพียง ๑ คำพูด หรือข้อเขียน ก็ยังไม่อาจทำให้ถึงความดีอันแท้จริงได้

รูปแบบของความดีที่อยู่บนฐานค่านิยมของชุมชนซึ่งยังคงมีการแยกพวกแยกหมู่คณะ ก็ยังทำให้เป็นความดีที่ถึงความดีอันแท้จริงไม่ และเช่นเดียวกัน ความชั่วซึ่งยังคงอยู่บนฐานค่านิยมของชุมชนดังกล่าว ก็ทำให้เป็นความชั่วอันแท้จริงไม่ เช่นกัน

ความดีที่อยู่บนฐานศีลธรรมเท่านั้น ที่ควรถือได้อย่างมั่นใจว่า เป็นความดีอันแท้จริง และยังเป็นสิ่งซึ่งไม่ตาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามค่านิยมของสังคม เพราะศีลธรรมเป็นสิ่งที่อยู่บนฐานของความอิสระเสรี ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา หรืออื่นใด

แม้ค่านิยมในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ที่เห็นความชั่วร้ายเป็นความดี และแม้แต่บุคคลผู้อยู่ในชุมชนนั้น จะถูกครอบงำไว้ด้วยอิทธิพลของบรรยากาศดังกล่าว ทำให้พลอยเห็นดีเห็นงามไปกับความชั่ว วันหนึ่งข้างหน้า อิทธิพลของศีลธรรมย่อมมาถึง และคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ไปด้วยตัวเอง ซึ่งเมื่อถึงบัดนั้น บุคคลเหล่านั้นย่อมมีส่วนได้รับผลกระทบในทางเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงด้วย อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ผู้มีจิตมั่นคงอยู่ด้วยความดีอันมีศีลธรรมเป็นฐานเท่านั้น ที่จะรอดพ้นจากผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยพลังธรรมชาติได้ แม้ว่าร่างกายเขาหลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อถึงวาระ แต่จิตวิญญาณเขาย่อมถือเป็นอมตะตลอดไป

การอยู่ร่วมกันระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกันนั้น หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของแต่ละคนก็คือ การร่วมมือกันสร้างสรรค์คนดี ด้วยวิถีทางซึ่งให้โอกาสคนดีมีการสร้างสรรค์ตนเอง ในเมื่อคนดีกับคนชั่วมีการอยู่ร่วมกัน และสัมพันธ์ถึงกันและกันเป็นศีลธรรม การให้โอกาสแก่คนดีจึงทำให้คนชั่วลดน้อยลงได้เองโดยที่มนุษย์ไม่จำเป็นต้องทำลายล้างกันและกัน เพราะการทำลายคนซึ่งคิดว่าชั่วร้าย ก็มีได้หมายความว่า จะทำให้คนดีมีมากขึ้น

การป้องกันคนทำชั่วโดยให้โอกาสในการทำดีนั้น จำเป็นต้องจัดบรรยากาศในสังคมให้คนมีอิสระเสรีในการคิดดีและทำดี และไม่ควรรังเกอังกายตัวเองว่า คนนั้นดี คนนี้ไม่ดี อย่างไหนที่เรียกได้ว่า เป็นการพัฒนาคนอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีทั้งชีวิตและจิตใจ

การฆ่าคนทิ้ง หรือแม้แต่การจับคนเข้าคุกซึ่งนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย และเป็นโอกาสในการระบายอารมณ์สำหรับบุคคลผู้ถืออำนาจทางวัตถุ โดยไม่จำเป็นต้องใช้สติปัญญาที่ฉลาดและลึกซึ้งด้วยเหตุและผลอันแท้จริง แต่การพัฒนาคนมิให้ต้องตกลงไปสู่ห้วงแห่งความชั่วนั้นซิ จำเป็นต้องใคร่คนดี มีสติปัญญาอันแท้จริง.